

نتایج درمان شوک ناشی از تروما در مصدومان غرب کشور به دنبال آموزش عملی

احیاء

دکتر مسعود ثقفی نیا* - دکتر ناهید نفیسی** - دکتر حسن عراقی زاده*** - دکتر حسنعلی محبی**** - دکتر یاشار محرم زاد*****

*استادیار گروه بیهوشی - دانشگاه علوم پزشکی بقیه ا... (عج) - مرکز تحقیقات تروما

**جراح عمومی - بیمارستان خاتم الانبیاء

***استادیار گروه بیهوشی - دانشکده پزشکی - دانشگاه علوم پزشکی

****دانشیار گروه جراحی - فوق تخصص توراخس - بیمارستان بقیه ا...

*****پزشک عمومی - مرکز تحقیقات تروما

تاریخ دریافت مقاله: ۸۵/۱۰/۴

تاریخ پذیرش: ۸۶/۳/۱۸

چکیده

مقدمه: در شرایط بروز حادثه در مناطق دور از دسترس، امداد رسانی در لحظه‌های اولیه اهمیت دارد. چون خونریزی و به دنبال آن شوک هیپوولمی در تروماهای ناشی از حوادث از علل اصلی مرگ و میر در مجروحان است، ارائه راهکارهای مناسب برای به حداقل رساندن این پیامد از ضروری‌ترین مسائل در استان‌های محروم کشور محسوب می‌شود که امکان دسترسی و انتقال سریع بیمار به مراکز مجهز پزشکی دشوار است.

هدف: بررسی تأثیر آموزش عملی احیاء در کاهش مرگ و میر و پیش‌آگهی مصدومان تروما در منطقه مهران استان ایلام در سال‌های ۸۴-۱۳۸۰.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه چهار ساله ابتدا کلاس‌های آموزش علمی احیاء در شهر مهران و پنج شهرک روستایی اطراف آن برگزار شد. سپس ۴۷۱ مجروح تصادف وسیله نقلیه، انفجار مین و اصابت گلوله بررسی شدند. وضعیت فیزیولوژی مجروحان با معیاری به نام (Physiologic Severity Score) ارزیابی و یافته‌ها در فرم جمع‌آوری اطلاعات ثبت شد.

نتایج: ۴۷۱ مجروح در دو گروه امداد گرفته (گروه اول) شامل ۲۲۶ نفر و گروه امداد نگرفته (دوم) شامل ۲۴۵ نفر قرار گرفتند. شایع‌ترین عامل تروما در هر دو گروه، تصادف رانندگی بود (۶۱/۵٪). بیشترین اقدام اولیه، متوقف کردن خونریزی و در ۵۰٪ بیماران بود. میانگین PSS مجروحین هنگام رساندن آنها به بیمارستان ایلام در دو گروه امداد گرفته و امداد نگرفته به ترتیب ۷/۵۰۵ و ۶/۷۹۹ بود که اختلاف آماری معنادار داشت. (فاصله اطمینان ۹۵٪ برابر با ۰/۳ الی ۰/۹۱۲).

نتیجه‌گیری: در این تحقیق مجروحانی که در دقایق اولیه از طرف امدادگران آموزش دیده کمک دریافت کرده بودند، وضعیت فیزیولوژی بهتری در حین انتقال به بیمارستان ایلام داشتند که مانع از رفتن آنها به مرحله غیر قابل برگشت شوک شده بودند.

حادثه خیز بودن کشور و امکانات کم امدادرسانی و انتقال مجروحین به مراکز مجهزتر پزشکی، لزوم ارائه آموزش اولیه و ساده به امدادگران را می‌رساند تا برای درمان مجروحین تروما (بخصوص افراد در خطر شوک) در شرایط دور از دسترس باعث درمان بهتر آنها شود، لذا پیشنهاد می‌کنیم که این آموزش‌ها جز اولویت‌های سیستم بهداشت و درمان کشور قرار گیرد.

کلید واژه‌ها: آموزش / باز زنده سازی / پیش‌آگهی / زخم‌ها و آسیب‌ها / شوک در اثر خونریزی

مقدمه

وقوع حادثه در مناطق روستایی و دور از مرکز، امکان امدادرسانی سنتی وجود ندارد و در نتیجه بیمار باید به نزدیک‌ترین بیمارستان شهری انتقال داده شود. این انتقال موجب اتلاف وقت می‌شود و برای مجروحی که به دلیل تروما خونریزی دارد، بسیار حیاتی است که می‌تواند بیمار را مستعد بروز شوک هیپوولمی بکند. اهمیت شوک در

شوک سندریمیست که در اثر ناکافی بودن خون‌رسانی به بافت‌ها پدید می‌آید (۱). آسیب‌های مختلفی دستگاه گردش خون را متأثر کرده و باعث نارسایی آن و در نهایت نرسیدن خون اکسیژن‌دار به بافت‌ها می‌شود. در حوادث و جنگ‌ها، شوک هیپوولمی از شایع‌ترین مواردیست که پزشکان با آن مواجه می‌شوند. هنگام